

Yıkım mı kentsel dönüşüm mü?

Yükselen apartmanlarla birlikte yalnızlığın da kat kat yükseldiği modern kentlerin hemen yanı başındaki eski mahalleler kentsel dönüşüm sınavı veriyor. Çevresel şartların dönüşümü zorunlu mu kıldığı yoksa kentin alt kültürüne elbirliği ile hançer mi saplandığı sorusu herkesten çok orada yaşayanların zihninde.

Reha Gür- HİR Bölümü 3. Sınıf
Fotoğraflar: Alexander Christie-Miller
Reha Gür

Kentsel dönüşüm pek çoğumuz için akşam haberlerinde duyup kulak arkası ettiğimiz, belki de her gün etrafından dolanıp hiç görmediğimiz bir şey. Dönüşüm ve değişim olumlu kavramlar gibi gözükse de, iş içinde yıllardır yaşanan evlerin, mahallelerin “dönüşümü” olunca tepkiler de muhtelif oluyor. Peki, kentsel dönüşüm gerçekten ne demek?

Kentsel dönüşüm projeleri, gecekondu alanlarının iyileştirilmesinden başlayıp, uluslararası sermayenin ve gayrimenkul yatırım ortaklıklarının dahi ilgisini çekebilecek büyük projelere kadar uzanan geniş bir yelpazeye yayılıyor. Kamuoyunda ise kentsel dönüşümün dar gelirli kesimlerin konut sorununa yönelik atılmış bir adım mı olduğu yoksa kentsel rantı artırmaya ve bu rantın yeniden paylaşımının örgütlenmesine mi yol açtığı sürekli tartışılıyor.

Türkiye'deki diğer kentsel dönüşüm projeleri gibi İzmir de bu tartışmalardan nasibini aldı. Bakanlar Kurulu Kararlarıyla “afete maruz bölge” ilan edilen İzmir'in Kadifekale Mahallesi de son yıllarda kentsel dönüşüm sahne olan yerlerden biri.

Kırsaldan kente yaşanan yoğun göçün getirdiği plansız gelişmenin adeta vücuda gelmiş hali olan Kadifekale, aslında yapılaşma yasağı olan 42

hektar genişliğinde bir alan. Bu bölge Kemeraltı, Agora ve Tiyatro'yu içine alan tarihi aksın ortasında, 9 mahalleye yayılan bir nüfusa da ev sahipliği yapıyor.

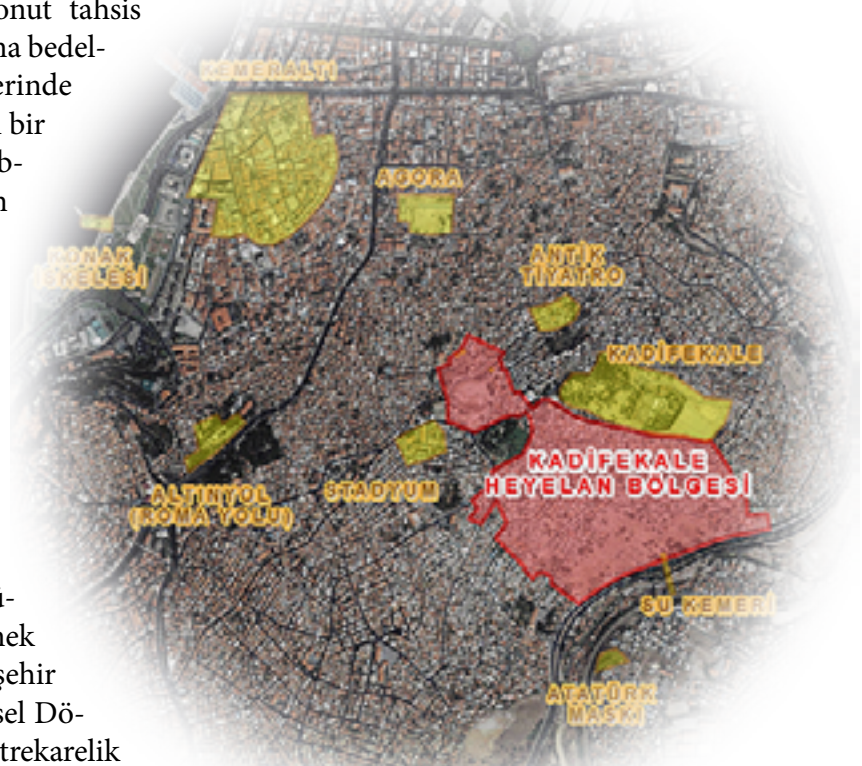
Hak sahipleri ile anlaşıldı

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin verilerine göre; bölgede yaşayan ev sahipleri ile yürütülen uzlaşma görüşmelerinin sonunda, hak sahiplerinin %60'ı ile uzlaşmış. Yıkılan evinin yerine yeni konut isteyenlere maliyet fiyatlarıyla, 15 yıl geri ödemeli olarak 1000'in üzerinde konut tahsis edilmiş. İstemeyenlere de kamulaştırma bedelleri nakit olarak ödenmiş. Kâğıt üzerinde her şey sorunsuz gözükse de, hikâyeyi bir de diğer taraftan dinleyince pembe tablo biraz bozuluyor. Ciddi bir heyelan riskinin söz konusu olduğu alanda bölge halkının tahliyesinin gerekliliği kaçınılmaz olsa da, “dönüşümün” getireceklerinden emin olmayanlar da var.

60 bin metrekare ağaçlandırıldı

Kentsel dönüşümle ilgili madalyonun diğer tarafına bakmadan önce yürütülen çalışmalar hakkında da bilgi vermek gerekiyor. Kadifekale'de İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen Kentsel Dönüşüm çalışmalarında, 420 bin metrekarelik

alanın 60 bin metrekarelik bölümü ağaçlandırıldı. Yaz aylarında Kale'nin denize bakan tarafından başlatılan ağaçlandırma çalışmaları Yeşildere tarafında da devam ediyor. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu'na göre Kadifekale'de yaşananlara yıkım demek doğru değil. Kocaoğlu, kent dönüşümünün nasıl olacağını, o bölgelerin özel durumları belirleyeceğini söylerken, çok

Kaynak: İzmir Büyükşehir Belediyesi

katlı konutta yaşamayacak insanlara 10. katta konut vermenin kent dönüşümüyle ilgili olmadığını altını çiziyor. Bazı bölgelerin kendi başına kent dönüşümü yapabileceğini, bazı bölgelerin ise hiçbir kar beklenmeden idare tarafından yapıp hak sahiplerine verileceğini belirten Kocaoğlu, Kadifekale heyelan bölgesinin Uzundere'ye taşınmasının da konutların yıkıldığı 44 hektar alanda heyelandan dolayı inşaat yapılamadığı için buna örnek olduğunu söylüyor.

Kadifekale'de kentsel dönüşümün söz konusu olduğu alanda yaşayan hak sahipleri TOKİ'nin yaptığı konutları 75 bin liraya satın alarak projeye dahil oluyorlar. Konut istemeyen vatandaşlara da 99 bin lira kamulaştırma bedeli ödeniyor.

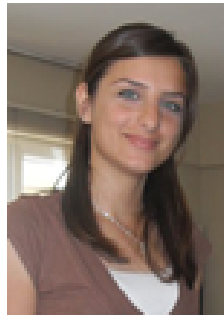
Kentsel dönüşüm sadece inşaat demek değil
Kadifekale'nin Uzundere'ye taşınmasının belediye maliyetinin 175 milyon lira civarında olduğu ve bu rakamın yükseleceği ifade ediyor. Kocaoğlu, Kadifekale Şehitliği'nden denize doğru döndüğünde görülen bölgenin ağaçlandırıldığını ve Yeşildere'ye bakan bölümde de 600-700 dönümlük bir kent ormanı yaratılacağını belirtiyor. Bu çalışmalar çerçevesinde ulaşım master planlarının da revize edildiğini dile getiren Başkan Kocaoğlu, Kadifekale bölgesi hakkındaki halayalını şöyle özetliyor; "Kent beton yığını şeklindeki fotoğrafının değişeceği bir İzmir düşlüyoruz.

Kadifekale'de yaptığımız çalışmalar, kent dönüşümünün nasıl olması gerektiği konusunda bir örnek oluşturdu. Toplu konutla kent dönüşümünün mutlaka felsefesinin oturması gerekmektedir. Sadece bir inşaat işi değildir, ileriye dönük 40-50 yıl sonrasının planlanması yeni kent modellerinin oluşturulması da gerekmektedir"

Kentsel dönüşüm komşuları ayırdı

Bölge halkının ise kentsel dönüşüme yaklaşımı biraz daha farklı. Heyelan riski nedeniyle projenin gerekliliğinden emin gözükseler de neredeyse hepsinin birleştiği ortak şikayet konusu yıllardır birlikte oturdukları komşularından ve esnaftan ayrı düşmek.

Aynur Efe (Yıkım nedeniyle bölgeden taşınanlardan)

Kentsel dönüşüm kavram olarak ele aldığımızda elbette çok güzel, İzmir'e yakışacak bir uygulama. Kadifekale İzmir'i izleme fırsatı veren, bütün ihtişamıyla manzarayı

ayaklar altına seren en güzel yerlerden biri. Bu alanın değerlendirilmesi konusunda geç bile kaldığını düşünüyorum hatta. Ancak ben hem kendisi hem de akrabaları kentsel dönüşüm konusunda mağdur edilmiş biri olarak bu süreci yıkım olarak değerlendiriyorum. Çünkü bana göre kentsel dönüşüm layıkıyla uygulanmadı burada. İnsanların evlerine değerinin kat ve kat altında, neye göre uygulandığı belli olmayan bir şekilde değer biçildi. İnsanlar da bu durumu kabul etmek zorunda bırakıldılar. Bence bunun kentsel dönüşümle ilgisi olamaz. İnsanların Kadifekale'deki evlerinin karşılığında verilen konutlardan da memnun olmaması ve o bölgelere ulaşımın zorluğu da cabası.

Özlem Tan

(Yıkılan evlerden birinin sahibi)

Bence yaşadığımız şey bir yıkım. Sonuçta bizi evlerimizden çıkardılar. Hepimiz ayrı düştük. Şu an resmen sokakta yaşıyoruz ve verdikleri evler de güzel değil. İzolasyonları problemlidir ve bu yüzden üşüyoruz. Yeni verilen evlerde herkes dip dibe yaşıyor. Kadifekale'de de yine yan yana idik ama yeni konutlarda o rahatlık ve samimiyet yok. Bizim evimiz yıkılınca, bir akrabamızda kalmaya başladık ve TOKİ evlerini kabul etmedik. Ev arı-

yoruz şu an. Evlerimizin karşılığında teklif edilen paralar çok az ve o parayla yeni bir ev almamız çok zor.

Güler Ülker

Birçok insanın evi yıkıldı. Yıllardır tanıdığımız komşularımızdan ayrıldık. Herkes başka bir yere dağıldı. TOKİ'nin evlerine taşınmayan insanlar da çok zor durumda kaldı. Zaten çok kazanmıyorlar bir de şimdi başlarına kira derdi çıktı. Çocuklarımızın alıştığı düzen bozuldu. TOKİ'nin evine taşınan insanlar idare ediyor ama çoğunlukla memnun değiller.

Sevda Yağız

(Kadifekale'de yaşıyor)

Birçok insan heyelan sebebiyle evlerinden çıkarıldı. Bazıları "iyi ki yıkıldı, iyi oldu" diyor ama çoğumuz perişan olduk. Çok zor durumda kaldık. Yıkılan birçok evin yanı sıra alışveriş yaptığımız yerler de yıkıldı ve günlük hayatımız da zorlaştı. Kasap, market, fırın şu an evimize çok uzak.

Emre İnanç (Yıkım nedeniyle bölgeden taşınanlardan)

Tamamen ranta dayalı olan bu sistemde özellikle kiracılar zorla tahliyelere ve yıkımlara maruz kalıyorlar. Kentsel dönüşüm yüzünden mahallede oturanlar çok tedirgin. Bizim tapulu yerlerimiz olması na rağmen değerinin kat ve kat altında fiyatlar biçiliyor ve bizleri mağdur durumda bırakıyorlar.

Metin Oluğ

(Kadifekale'de bakkal dükkanı işletiyor)

Birçok insan alıştığı düzen bozuldu. Bu insanlar apartman hayatına alışkın değiller. Onların geçim kaynakları midye ya da tandır. Şimdi orada işlerini ve geçimlerini nasıl sağlayacaklar emin değiliz.

Hasan Ünal

(Heyelan bölgesinde yaşıyor)

Ben bu olayı bir yıkım olarak görmüyorum. Sonuçta bu düzenlemeler insanların daha iyi bir barınma ihtiyacını karşılaması için yapılıyor. Dönüşüm sonunda Kadifekalenin daha yüksek bir refah seviyesine kavuşacağına inanıyorum. ■

Çocukları televizyona emanet etmeyin!

İletişim teknolojilerinin hayatımızın her alanına girdiği günümüzde, televizyon yayınlarının çocukların gelişim ve sosyalleşme sürecini nasıl etkilediği hala tartışılan bir konu olma özelliğini koruyor.

İrem Tüz
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü

Kış aylarının gelmesiyle birlikte, ev dışındaki oyun alanları azalan çocuklar evde daha çok vakit geçirmeye başladı. Ev işlerinden ve günün yorgunluğundan çocuklarını oyalayacak enerjisi kalmayan ebeveynlerin en büyük kurtarıcısı ise televizyon. Peki, çocuklar uslu uslu (!) televizyon seyrederken, ruh dünyaları ve bilinçaltıları bundan nasıl etkileniyor?

Günümüz post-modern dünyasında çocukların birçoğunun elektronik iletişim teknolojileri tarafından kuşatıldığını görmek mümkün. Bu nedenle çocuklar doğdukları andan itibaren bir iletişim ağının içine dolaylı yoldan dâhil ediliyorlar. Kendisinin ve çevresinin farkına varan çocuklar genel olarak 2 yaşında çizgi film seyretmeye başlarken, 6 yaşına geldiklerinde ise artık televizyon izleme alışkanlıkları gelişmiş oluyor. Çocukların büyük bir çoğunluğunun, günün 24 saatinin 16 saatini uyanık geçirdikleri düşünüldüğünde, bir hafta içerisinde uyku dışında geçen sürenin toplam 112 saat olduğu görülüyor. Radyo Televizyon Üst Kurulu tarafından 1999 yılında gerçekleştirilen Türkiye Televizyon Yayınları Kamuoyu Araştırması'nın sonuçlarına göre; göre çocuklar günde ortalama 3.42 saat televizyon izliyor.

Yetişkinler eğlenirken çocuklar etkileniyor

İletişim teknolojilerinin gelişmiş olduğu günümüzde bu veriler göz önüne alındığında çocuğun gelişiminde ve sosyalleşmesinde televizyonun yadsınamayacak bir etkisinin olduğu görülüyor. Birçok televizyon kanalı yurt dışından satın alınan programları içeriklerini değiştirmeden prime time kuşağında yayınlarken, bu programların çocukların zihinlerinde farklı algılara yol açıp açmadığı konusu ise üzerinde

durulması gereken bir tartışma. Özellikle ergenlik çağındaki çocuklar bu programlar yüzünden bir takım kötü davranışlar sergileme eğilimi içine girebiliyor. Aileler ile çocuklar arasında sorunlara da yol açabilen bu eğilimlerin temel nedenlerinden biri çocuklar ile yetişkinlerin televizyon izleme nedenlerinin farklı olması olarak gösteriliyor. Yetişkinler televizyonu eğlenme amacıyla izlerken, çocuklar eğlenceli buldukları televizyon sayesinde dünyayı tanımak ve anlamak için izliyor. Bu yüzden, çocuklar izledikleri programdaki karakterler ile kendi kişilikleri arasında bir bağ oluşturarak yeni bir kişilik yaratıyor ve bazen de o programdaki karakterleri rol model olarak kabul ederek olumlu ve olumsuz anlamda etkileniyor.

Hiper gerçekçilikte yitirilen çocukluk

Neil Postman, bu durumu gelişmiş toplumlarda çocukların iletişim araçlarına yetişkinler kadar hızlı ve doğrudan erişim olanaklarına sahip olmamasıyla ilişkilendirerek, 'çocukluğun yok oluşu' kavramını ortaya attı. Postman'a göre çocuklar, elektronik iletişim araçlarıyla sunulan 'hiper gerçekçi' dünya ile ilişki kurmada güçlük çekiyor. Bu nedenle de çocuklar, bir yandan elektronik dünya ile ilişki kurma becerisini kazanırken, diğer yandan çok daha hızlı bir şekilde çocukluklarını kaybediyor. Konuyla ilgili olarak, televizyonun şiddet ve pornografi gibi

olumsuz davranışlara karşı izleyiciler üzerinde duyarsızlık meydana getirdiğini belirten Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun da çocukların fiziki, sosyal ve ahlaki gelişiminin bu durumdan olumsuz yönde etkilendiğini altını çiziyor.

En büyük görev ailelere düşüyor

Sonuç olarak; çocukların gelişmesinde ve sosyalleşmesinde televizyonun ve diğer iletişim araçlarının önemli katkıları olduğu kabul ediliyor. Ancak, çocukların gerçek ile kurmaca arasındaki farkı kolay bir biçimde algılayamadıkları için televizyondan ve onun yansıttığı kurmaca dünyadan yetişkinlere göre daha fazla etkilendikleri ve çok fazla televizyon izleyen çocukların hayal dünyaları ve yaratıcılıklarının zarar gördüğü de diğer bir gerçek olarak ortaya çıkıyor. Televizyon ve bilgisayar karşısında çok fazla zaman harcayan çocukların kitap ve eğitici yayınları daha az okumaları sonucu gelişimleri olumsuz yönde etkilenirken, olası zararların en aza indirilmesi konusunda aileye ve eğitimcilerle de büyük görev düşüyor. Uzmanlar ailelere çocukların televizyon izleme sürelerini kısıtlamaları ve televizyon programlarını beraber izleyerek çocukları yönlendirmelerini tavsiye ediyor. Bunun yanında eğitimcilerle de okul derslerinde çocukların izledikleri programlar hakkında tartışma ortamları yaratmak ve çocukların televizyonda izlediklerine karşı daha eleştirel ve gerçekçi birer izleyici olmalarını sağlamak gibi görevler düşüyor. ■

Stop Online Piracy Acts: Media Giants Don't Approve

The US government recently erupted a bill that giving ability to US law enforcements to fight online trafficking in copyright property and counterfeit goods.

Ash Limoncu (International Student)

Books, music, movies, DVD's, discographies, videogames, television series and even illegal hacking programs are all available at the palm of your hands Americans!- But not for long. The US government is ready to attack and conquer all illegal downloaders from the internet.

The bill, also known as SOPA, would allow the U.S. Department of Justice and copyright holders to fulfill court orders against websites that are accused of enabling exclusive rights infringement. Depending on who request these court orders, actions can include online advertising networks such as Pay Pal from doing business with the alleged organizations.

Big media businesses such as Yahoo, Google, and Facebook went head-to-head regarding the outrage about SOPA which would punish companies for publishing pirated content online.

Consumer Electronics Association has joined forces with the "media monsters" saying that the act gives the government too much power to shut pirate-source websites.

The Chamber estimates that Hollywood studios, record labels and publishing houses lose \$135 billion in revenue each year from piracy and counterfeiting.

"The correct solution, which we've repeatedly said, is to follow the money," Google Chairman Eric Schmidt said. "Making it more explicitly illegal to make money from that type of content is what we recommend."

This proposal is a definite plus for the artist and musicians around the world. But we must consider the other sites that would be prohibited including YouTube with its 1 billion visitor's daily revenue. YouTube is the source of many videos and entertainment preliminaries from professionals to the end of the chain-amateurs. Their works would be considered copyright violations, and not only could the creator of the work be legally vulnerable, but also could the host of the content.

So why all the commotion? There is a lot to consider here in this pile of mishap. Many large industries will be in great danger of losing advertising space and abilities with all promotion

advantages as well.

Schmidt said in a presentation to the MIT Sloan School of Management, "The solutions are draconian. There's a bill that would require [Internet service providers] to remove URLs from the Web, which is also known as censorship last time I checked."

According to US survey by Princeton Research, only a low majority of 52 % would support penalties for downloading pirated downloads. Probably because the other portion has illegal downloads themselves. If it was up to voters, according to Princeton Survey, 52% would agree with penalties for uploading pirated files and the other half probably are guilty for illegal downloads as well. ■

Yaşarlı genç sinemacılar uluslararası film projesine destek

Yaşar Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Sinema ve TV ve Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü öğrencileri Türk-Alman ortak yapımı olan "Es Sind Wir (Bu Bizimki)" adlı kısa film çekiminde Alman sinemacılarla birlikte çalıştı.

Sinan Tolukan- HİR 3. Sınıf

Alman Tobias (Ian McMillan) ile Türk kız Tuğba'nın (Gizem Kaplan) aşk hikâyesini konu edinen filmin çekiminin İzmir sahneleri gerçekleştirildi. Almanyada tanışarak duygusal beraberliğe adım atan çiftin Tuğba'nın İzmir'de yaşayan kuzenini ziyaret etmek üzere Türkiye'ye gelmesini konu alan İzmir çekimleri sırasında İzmir'de büyük bir misafirperverlik ile karşılan Tobias, Alman halkının Türkiye'ye beslediği ön yargıların yersiz olduğunun farkına varır ve aynı sorunların Almanyadaki Türklerin

de yaşadığını fark ederek onlarla empati kurmaya başlar.

Filmin yönetmeni Janosh Freuding uluslararası bir film projesinin zorluklarını yine uluslararası işbirliğiyle aşabildiklerini belirten ünlü yönetmen, Almanyada Türklerle yönelik bir ön yargının bulunduğu kaydederken "Almanyada Türklerle olan bakış bazı klişeler ve ön yargılardan ibaret. Biz bu filmle bunu da kırmak istiyoruz. Türk ve Alman kültürleri arasında farklılık bulunmasına rağmen çatışma olmadan bir arada yaşayabilirler. Hatta Türk kültürü, Alman kültürüne esin kaynağı oluyor. Filmi Almanyadaki ön yargıları kırmak için ilk olarak Almanyada göstereceğiz" diye konuştu.

Ulaşım ve teçhizat desteği Yaşar Üniversitesi'nden

Yaşar Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ümit Atabek, genç sinemacılar Medya Merkezi tarafından film sırasında kullanılmak üzere teçhizat ve filmin bazı sahnelerinin çekileceği yerlere ulaşım desteği sağlanacağını açıkladı. ■

Mariko Mori in Adobe Museum of Digital Media

Nils Schillewaert (Erasmus Student)

The Adobe museum of digital media (AMDM) has announced the launch of a new exhibition by Mariko Mori, a Japanese artist who combines art and technology. The exhibition is called Journey to seven light bay and was opened 6th of December. Tom Eccles, executive director of the Bard College will be the curator.

This digital project will transport visitors of the museum to Miyako Island in Okinawa, Japan, where the artist has installed Primal Rhythm, a work of art existing of a sun pillar and a moonstone. The two pieces cast a sundial-like shadow across the bay during the winter solstice. Mori says: "The project in Japan expands in its digital form through the AMDM making it accessible to a broad audience worldwide."

Mori is famous because of her futuristic photographs and installations that blend spirituality and science fiction, She recently became an advocate for the preservation of natural resources and local cultures. This work is part of her vision on nature. "This work is designed to unite the celestial and the terrestrial. It will be a lasting testimony that pays respect to the natural beauty of our surroundings on earth."

Mariko Mori was born in Japan and you can see many of her works in museums all over the world. She had education in Tokyo, London and New York. She became famous in 2003 when Kunsthau Brengenz in Austria exhibited her WAVE UFO. She also received several awards, including the prestigious Menzioni d'Onore and the Japanese Art Award. ■

Erasmus deneyimi Belçika'da yaşanır

Erasmus Değişim Programı, öğrencilik hayatında elde edilebilecek en güzel fırsat. Belçika ise gidilebilecek en iyi yerlerden biri. Önümüzdeki dönem bu deneyimi yaşama sırası neden sizde olmasın?

Duygu Balcı- HİR 3. Sınıf

İnsanın hayatında ıskalamaması gereken bazı fırsatlar var. İşte Erasmus da öğrencilik hayatında elde edilebilecek ve kaçırılmayacak en güzel fırsatlardan biri. Bana sorarsanız Erasmus, "İyi ki de yapmışım" dediğim güzel bir anı olarak kaldı. Belki de önümüzdeki dönem bu deneyimi yaşama sırası sizde. Neden olmasın? O zaman hemen Erasmus programını hiç bilmeyenler için Erasmus hakkında, bilenler ve gideceği okula karar vermeye çalışanlar için de Belçikadaki Arteveldehogeschool'un MOCOMA programı hakkında bir bilgilendirme yapalım.

Erasmus, farklı coğrafyalarda eğitim görmeyen yanı sıra kişinin kendine olan özgüvenini güçlendirmesine ve aynı anda birçok farklı kültürden insan tanımaya fırsat veren Avrupa sınırları içindeki bir öğrenci değişim programı. Benim Erasmus maceram ise 2011 Bahar döneminde Belçika'nın Gent şehrinde 4,5 ay süreyle Arteveldehogeschool'da eğitim görme fırsatını yakalamam ile başladı. Arteveldehogeschool aynı zamanda Yaşar Üniversitesi ile Erasmus hareketliliği partnerlik anlaşmasına sahip bir okul. Haliyle iki okul arasında yoğun bir öğrenci ve akademisyen hareketliliği söz konusu oluyor.

Arteveldehogeschool Belçika'nın en şirin şehirlerinden biri olan Gent'de merkezi bir alanda bulunuyor. Gerçekten de söylendiği gibi Gent tam anlamıyla bir öğrenci şehri. Gerek şehrin konumuyla gerekse de öğrenciler için sağladığı birçok sosyal, kültürel fırsatlarıyla bana göre Belçika'nın en güzel yaşanılabilir şehirlerinden biri.

Bunun yanında, Arteveldehogeschool için Yaşar Üniversitesi'nin Erasmus değişim programındaki en uyumlu partnerlerinden biri diyebiliriz. Halkla İlişkiler ve Reklamcılık bölümü ile MOCOMA (Module Communication Management) programı içerik açısından son derece uyumlu Yani MOCOMA programında İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü ile uyumluk gösteren birçok ders bulunmakta. Bilindiği gibi Erasmus değişim programına katılacak öğrencilerin öncelikli düşünmesi gereken konulardan biri de ders uyumu. Bu uyum hem ders seçimleri hem de geri döndüğünüzde ders intibakları kolayca halledilebilir.

Duygu Balcı

Kendi gözlemlerimden de yola çıkarak söyleyebilirim ki MOCOMA'nın bir diğer özel ve güzel özelliği ise aynı bölümde öğrenim gören farklı ülkelerden tüm Erasmus öğrencilerini tek bir sınıfta birleştirmesi. Bence programın en güzel ana fikri bu. Aynı amaç için uzaklardan gelerek, ortak kader bilinciyle oluşan o sıkı bağ kurma fırsatı yakalıyoruz. MOCOMA bu yönü ile diğer okullardan ayrılan özel bir program.

MOCOMA'nın tüm işleyişinden sorumlu olan kişi ise Hilde Eeckhout. Hilde aynı zamanda program içindeki pazarlama derslerini de veriyor. Arteveldehogeschool'a gittiğinizde koordinatör olarak ilk tanışacağınız kişi Hilde olduğu için hem kendisini biraz tanımak hem de MOCOMA'yı kendisinden dinlemek daha uygun olacak.

Bizlere biraz akademik kariyerinizden bahsedermisiniz?

Lise öğrenimimden sonra Ghent Üniversitesi'nde Germen Filoloji (Flemenkçe / İngilizce Dilbilim ve Edebiyat) dalında eğitim gördüm. Seksenlerin ortasındaki yüksek işsizlik nedeniyle eğitimci olma fırsatını elde etmek için daha fazla beklemeyi tercih ettim. Diğer yandan, işletme yönetimi ve pazarlama ile ilgili bazı dersler alma ve deneyim kazanmak için staj yapma karar verdim. Bu karar bana Vlerick Yönetim Okulu'nda (Ghent Leuven Üniversitesi) Pazarlama dalında MBA(Master of Business Administration) işletme yönetimi yüksek lisansında eğitim görmemi sağladı. Daha sonra uluslararası firmaların pazarlama departmanlarında çalışma fırsatı yakaladım (Amylum ve Kipling) birkaç yıl sonra ilk aşım olan eğitim hayatına geri döndüm.

Bir akademisyen olarak Erasmus Değişim Programı'nın öğrencilere neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?

Erasmus programının Avrupa eğitim sisteminin muazzam bir parçası olduğunu düşünüyorum. Erasmus programı gençlerin seyahat etmelerine, diğer dilleri tanımalarına aynı zamanda Avrupa ruhunu deneyimlemelerine imkan tanıyor. Farklı eğitim yöntemlerini, yaklaşımlarını yaşamak için bir fırsat sunuyor. Öğrenciler bağımsız şekilde düşünmeyi ve hareket etmeyi öğreniyorlar. Böylelikle kendine güvenen olgun birer yetişkin oluyorlar.

Yaşar Üniversitesi ve Arteveldehogeschool arasındaki yoğun akademisyen ve öğrenci değişimini başlatan sebepler sizce neler?

Artevelde Üniversitesi altı yıl önce beş stratejik alanda diğer ülkelerle işbirliği yapmaya karar verdi. Ülkelerarası öğrenci ve personel değişimi konusunda sınırlı kalmayıp aynı zamanda staj ve projeler konusunda da yakın bir işbirliği içinde çalışmak istiyoruz. Türkiye'nin Avrupa içindeki özel durumu nedeniyle işbirliğimizi yoğunlaştırmak istediğimiz ülkelerden biri. Stratejik özelliğe sahip diğer ülkeler arasında Vietnam, Güney Afrika, Ekvador, Kanada da var.

Yaşar Üniversitesi İletişim Fakültesi ise öğretim programları arasındaki uyum, güçlü lojistik destek ve bilgi alışverişinin akıcı olması nedeniyle tercih ettiğimiz bir Erasmus partneri.

Türk öğrenciler ile ilgili düşünceleriniz ve gözlemleriniz neler?

Her şeyden önce klasik olacak belki ama söylemem gerekir ki Türk öğrenciler çok dost canlısı, öğrenmeye istekli ve hevesliler. Öğrenci gruplarına ve şehir hayatına kolayca entegre oluyorlar. Olumsuz olarak tek bir yönlerini söyleyebilirim, o da İngilizce seviye sınavına da tabi tutulacak. ■

Hilde Eeckhout

lize dilbilgisi seviyelerini biraz daha yükseltmeleri gerektiği. Erasmus değişim programını en iyi şekilde gerçekleştirmek ve de Avrupa vatandaşlığı için İngilizce dilbilgisi düzeyinin yüksek olması gerekiyor.

Yaşar Üniversitesi'ni ve Türkiye'ye ziyaretinizde ilginizi en çok çeken şeyler ne oldu?

Özellikle söylemek istiyorum ki Yaşar Üniversitesi kampüsünden gerçekten çok etkilendim. Tesisleri, derslikleri, toplantı salonu, bahçesi, TV ve radyo stüdyoları gerçekten çok güzeldi. Meslektaşlarımın iş birliği yapmak konusundaki istekli ve hevesleri olmaları beni çok memnun etti. Fakülte müfredatı da sürekli bir gelişim içerisinde. Bu da İngilizce eğitim yapan okullarımız arasındaki bağı güçlendiriyor.

Türkiye; kültürü, sağlıklı yiyecekleri, ılıman iklimi (evet biz Belçikalılar için bu çok önemli), dost canlısı insanları ve etkileyici doğası ile gerçekten harika bir yer. Türkiye tüm bu özellikleri bir arada sunuyor.

Bilindiği gibi MOCOMA iletişim temelli bir modül. İletişim sektörüne yönelik eğitim verirken, günümüz pazarlama ve iletişim dünyasının hangi eğilimlerini göz önünde bulundurunuz?

Biz iletişim konusunda tüm trendleri takip etmek için elimizden geleni yapıyoruz. Açıkçası bugünlerde çoğunlukla üzerinde durduğumuz konu sosyal medya. Kuşkusuz "klasik beceriler" diye tabir edebileceğimiz iletişim becerileri dersleri, kültürlerarası yönetim ve dil dersleri hala müfredatın oluşmasında büyük rol oynuyor. Bu yıl ilk defa iş hayatında son derece önemli olan "İş Etiği" konulu bir derse yer veriyoruz. Ayrıca var olan "Medya Trendleri" başlıklı dersimiz de tekrardan güncellendi.

Yeni dönem Erasmus öğrencilerini Arteveldehogeschool'da bekleyen yenilikler neler?

Organizasyon ile ilgili nedenlerden dolayı MOCOMA programını bu yıl sadece ikinci dönem için düzenledik. Dediğim gibi, "İş Etiği" yeni eklenen bir ders. Bunun yanı sıra Pazarlama ve PR dersleri sosyal medya dahil olmak üzere içerik açısından yenilenmiş olarak yeni öğretim elemanları tarafından öğrencilerimize sunulacak. Özellikle öğrenci sayısına getirdiğimiz kısıtlama ile birlikte bölüm için daha nitelikli ve kaliteli bir eğitim vermeyi planlıyoruz. Ayrıca yeni dönemde Mocomada eğitim görecektir Erasmus adayları daha detaylı bir İngilizce seviye sınavına da tabi tutulacak. ■

“Her fotoğrafçı toplumun gözü olmalıdır”

Eğlenceli bir görsellikle kuşatılmış modern dünyada, fotoğrafçının toplumu anlatması gerektiğine inanan Beyhan Özdemir'e göre 'sanatçı', kişinin kendisi tarafından verilebilecek bir unvan değil.

İlkin Cankurt - HİR Bölümü 2. Sınıf

Basın yayın ve hukuk eğitimi almak isterken bir kodlama hatası nedeniyle yolu Macar Dili ve Edebiyatı bölümüne düşen Beyhan Özdemir, ilerleyen yıllarda kariyerini hiç vazgeçmediği fotoğraf ile buluşturabilmiş bir isim. 1965 yılında Gaziantep'te dünyaya gözlerini açan Özdemir, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 'Sinema-TV Fotoğraf' Bölümü'nden 1990 yılında mezun oldu. Bilim doktoru unvanını; fotoğrafın ortaya çıkışı, bir sanat olarak değerlendirilmesi ve günümüzde fotoğrafa müdahalenin teknik, ideolojik ve estetik boyutlarının incelendiği "Fotoğrafik Dilyetisinin Evrimi Bağlamında Müdahale Sorunsalı" adlı doktora teziyle aldı.

Beyhan Özdemir, bugüne kadar yurtiçinde ve yurtdışında 29 kişisel ve 40'tan fazla karma sergi açtı. Çeşitli dergilerde yazıları yayımlandı, ulusal ve uluslararası toplantılarda konferanslar verdi, birçok sivil toplum kuruluşunda görev aldı. Kariyerine 3 tanesi uluslararası olmak üzere toplam 20 ödülle devam eden Özdemir, bugün Gaziantep Fotoğraf Sanatı Derneği (GAFSAD) üyeliği, İzmir Fotoğraf Sanatı Derneği (İFOD) Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Dokuz Eylül Üniversitesi GSF Fotoğraf Bölüm Başkanlığı görevini sürdürüyor.

Aynı zamanda Yaşar Üniversitesi'nde fotoğrafçılık dersini de yürüten Özdemir, Makedonya dönüşü fotoğraf ve fotoğrafçılıkla ilgili sorularımızı yanıtladı.

Macar dili ve Edebiyatı'ndan fotoğrafçılığa geçişiniz nasıl oldu? Buna

nasil karar verdiniz ve bu karar hayatınızı nasıl değiştirdi? Hiç pişman oldunuz mu?

Ortaokulda bir fotoğraf makinem vardı. Kendimce fotoğraflar çekerdim. Bu fotoğraflar genellikle arkadaş çevrem, ailem ve görüp beğendiğim, beni etkileyen şeylerle ilgiliydi. Bana sadece bir hobi gibi geliyordu. Ama çocukluğun verdiği hevesle aslında bugünkü mesleğimin alt yapısını oluşturduğum sanırım. Üniversite eğitimi aldıktan sonra yüksek lisans ile birlikte fotoğrafçılığı bir meslek haline getirdim ve bu kararımdan hiç pişman olmadım. Söylediğim gibi zaten istediğim bir şeydi. Macar Dili ve Edebiyatı okumam da yüksek lisansta Macar Sineması üzerine yoğunlaşmamı sağladı.

Fotoğrafın üretildiği yol ve yöntem önemli değil

Gelişen teknolojiyle birlikte fotoğraf makineleri de gelişti. Yeni bilgisayar programları

ortaya çıktı. Siz bu gelişme ve değişime nasıl ayak uydurdunuz? Kendinizi nasıl eğittiniz?

Teknoloji ve fotoğraf sanatı, birbirinin gelişimini sağlayan iki önemli unsur. Teknolojiyle birlikte geliştiği için sizi de yeniliklere uymak zorunda bırakıyor aslında. Teknoloji, sizi yeni makinelere adapte olmaya zorluyor. Örneğin, filmli fotoğraf makinelerini kullanmak veya karanlık odada baskı yapmaya devam etmek istiyorsanız, ihtiyacınız olan filmleri ve kimyasalları bulmak son zamanlarda zor olabiliyor. Fotoğrafın üretildiği yol ve yöntem önemli değil. Teknolojiyle zaman kazanıyorsunuz. Ekonomik olarak da kolaylık sağlıyor. Dolayısıyla, bu gelişime ve değişime uydurmamak mümkün olmuyor. Ben de bu gelişmelere zaman içinde ayak uydurmak zorunda kaldım.

Sivil toplum kuruluşlarıyla çalışmalar yaptığınızı biliyoruz. Bunlardan biraz bahsedebilir misiniz?

Fotoğrafın sadece eğitim yönüyle ilgilenmiyorum. Fotoğrafi seven ve sanat bilinci olan insanların oluşturduğu sivil toplum kuruluşları var. Fotoğrafla ilgili bu topluluklar ile yaptığımız çalışmalar sayesinde bilinçli ve donanımlı fotoğrafçılar ile tanışabiliyoruz. Hem okul hayatımda hem de dışarda bu şekilde fotoğrafla iç içe yaşadım. 1996 yılında üye olduğum İzmir Fotoğrafçılar Derneği (İFOD)'ne 2007 yılında başkan oldum. Aynı zamanda Gaziantep Fotoğraf Sanatı Derneği'ne de üyeyim Gaziantepli olmam nedeniyle doğduğum yere de fotoğraf sanatı açısından da yardımcı olmaya çalışıyorum.

Görsellik evrensel bir dil

Görsel imgelerin ve tasarım kültürünün ön plana çıktığı bir dünyada yaşıyoruz. Bu görsel kültür içerisinde fotoğraf sizce nerede duruyor?

Görsel kültür ve tasarımlar içerisinde, fotoğraf önemli bir görsel araç. Çünkü gördüğümüz bir şeyi kolay kolay unutmuyoruz. İnsanlar sözle anlamadığı noktalarda görsellerle anlaşıyor. Görselliğin bu anlamda evrensel bir dil olduğunu da söyleyebiliriz. Özellikle son yıllarda medyanın görselliği daha çok kullanması, haberin ulaştırılması ve kamuoyunun bilinçlendirilmesi açısından, fotoğraf görsel kültür içerisinde ayrıcalıklı bir yer edinmiştir.

Fotoğraf fotoğrafçının sanatıdır, üzerinde manipüle yapanın değil

Günümüzde fotoğraf üzerinde yapılan manipülasyonlar (Photoshop vb.) sizce fotoğrafın belge niteliğini zedeliyor mu?

Elbette ki, belge ya da belgesel nitelikteki fotoğraflarda mümkün oldukça var olan gerçeğe müdahale edilmemesi gerekir. Fotoğraf, fotoğrafçının yorumuyla farklı gösterilebilir. Fakat bu, bilgisayar programlarıyla manipüle edilerek yapılmamalıdır. Çünkü fotoğrafın içeriğinin bozulmaması gerekir. O fotoğraf, bir belge niteliğinde olduğu için bu şekilde düşünüyorum. Küçük müdahaleler dışında başka bir şey yapılmaması gerekir.

Belge için kullanılmayan fotoğraflarda manipülasyonların fotoğrafa zarar vermediği kanımsındayım. Zarar vermiyor, çünkü bunu yapan kişiler kendi tarzlarına göre manipülasyon tekniğini kullanarak sonuç elde ediyor. Zaten bunu yapanlar daha çok Photoshop operatörleri oluyor. Mesela ben bir fotoğraf çektiğimde Photoshopu çok iyi kullanamayabilirim, ama çok iyi kullanan birine kendi istediğimi anlatarak o fotoğrafı düşündüğüm şekle getirebilirim. Aynı sinemada olduğu gibi aslında. Sinema filminin seçişi, ışıkçısı, görüntü yönetmeni vardır. Hepsi bir katkıda bulunur ama sonuç olarak film yönetmenin filmidir. Fotoğraf da fotoğrafçının sanatıdır, üzerinde manipüle yapanın değil.

Popüler sanatçıları ciddiye almıyorum

Hangi fotoğrafçıları takip ediyorsunuz? Popüler fotoğrafçılar hakkındaki düşünceleriniz neler?

Takip ettiğim sanatçılar var ama bunlar popüler insanlar değil. Çünkü popüler sanatçıları ciddiye almıyorum. Ben daha çok belgesel fotoğrafçıları takip ediyorum. Magnum Ajansı'ndan Abbas, Paolo Pelegrini, Sipa Press'ten Coşkun Aral, Alfred Yakupzade ve James Rahvey gibi. Bunlar dünyanın herhangi bir coğrafyasında bir olay yaşadığı zaman oraya gidip, o olayları dünya kamuoyuna sunmak ve olayların çözümü için baskı unsuru oluşturmak amacıyla çalışan sanatçılardır. Ben bu insanları takip ediyorum çünkü bu insanlar dünya sorunlarının üzerine eğiliyorlar. Bu yüzden belgesel nitelikte fotoğraf çeken kişileri

toplumsal buluyorum; bu fotoğrafçıların işleri bana daha sanatsal geliyor.

Bana göre sanatçılık unvanı kişinin kendisi tarafından verilebilecek bir unvan değil. Andy Warhol'un elli yıl önce söylediği bir söz var pop art kültürü için; "Bir gün herkes beş dakikalığına da olsa meşhur olacaktır." Bu sözün gerçekleştiği dönemi yaşıyoruz aslında. İnternet, popüler sanatçılar yaratıyor. Gerçek sanat üretimi diyemsek de bir bakıyorsunuz bir Hintli, bir bakıyorsunuz bir Slav popüler oluyor. Ancak bana göre; popülerlik değil, kalıcılık ve istikrar önemli. Çünkü bu iki unsur sanatın temelini oluşturuyor.

Kısa süreli sanatçı değil, istikrarlı sanatçı olunması gerekir. Bir sanatçının yıllar boyunca yaptığı işleri inceleyerek istikrarını ve kalıcılığını görebiliriz.

Fotoğraf çekebilmek için gerekli donanımlara ulaşmanın kolaylaşması, herkesin fotoğrafçı olabileceği yönünde bir yanılsamayı ortaya çıkarmadı mı sizce?

Bu donanımlara ulaşmak fotoğrafçılığın ilk adımıdır. Ancak bu durum, sadece çok pahalı ya da yüksek teknoloji donanımlara sahip olan kişilerin fotoğrafçı olduğu anlamına gelmez. Aslında bu kolaylık gerçek fotoğrafçıların daha iyi ve kolay ortaya çıkmasına sebep oluyor. İyi ve farklı olanlar zaten kendilerini ortaya çıkaracak ve işi bilenler tarafından saygı duyulacaklardır.

Toplumsal sorumluluk hisseden herkes fotoğraf çekebilir

Fotoğrafçılığa başlamak için örneğin yaş gibi belirli kriterler var mıdır?

Yaş hiç önemli değil. Fotoğrafçılık sonradan öğrenilen bir şey. Herkes elinde makineyle doğmuyor. Sonuçta ortada teknik bir araç var ve anlatmak istediğiniz, kurmak istediğiniz bir hikayeyi o aracı kullanarak oluşturuyorsunuz. Bu yüzden toplumsal sorumluluk hisseden herkes fotoğraf çekebilir. Tabii ki bu fotoğrafların kalitesini tartışabiliriz; o ayrı bir şey. Ancak, birey anlatmak ve söylemek istediğini bir şekilde dışa vuruyorsa zaten kendisini sorumlu hissediyordur. O kişinin yapacağı işler ciddi olacaktır. O nedenle yaş, cinsiyet, din, dil, ırk gibi sebepler fotoğrafçı olmaya engel değildir.

Fotoğrafçılığa başlamak isteyenlere, özellikle Yaşar Üniversitesi'nde fotoğraf ile ilgilenen kişilere neler önerirsiniz? Neler yapabilirler ve ne şekilde bu yolda ilerleyebilirler?

Öncelikle iyi insan olmalarını öneriyorum. İyi insan çevresine, insanlara, doğaya ve bunun sonucunda da dünyaya yararlı insan demektir. Fotoğraf makinesi bir eğlence aracı değildir. Bu işi yapmak isteyen kişilerin mutlaka eğitim alması gerekir. Sadece fotoğraf eğitimi değil. Tarih, felsefe, edebiyat, sosyoloji altyapısı gereklidir çünkü bu bilgileri de kullanması gerekecektir. Ayrıca bir fotoğrafçıyı kendilerine örnek alabilirler. Bu şekilde birey kendini geliştirecek ve kendi üslubunu yaratacaktır. Aynı zamanda çok fazla fotoğraf görmelerini öneriyorum. "Ben olsam nasıl yapardım?" sorusunu sorarak diğer fotoğrafçıların işlerini bakmalarını öneriyorum. Çok kaliteli aletler almak da gerekmiyor aslında. Zaten yavaş yavaş cep telefonlarına kadar giriyor çok kaliteli donanımlar. ■

Medya şiddeti yeniden üretiyor

Kadının namus adına öldürüldüğü cinayetlerin sayısı 7 yılda %1400 artarken, medyanın şiddet haberlerini kamuoyuna nasıl yansıttığı konusu ise hala tartışmalı.

Deniz Cevher- HİR Bölümü 3. Sınıf

Gün geçtikçe aşına hale gelip tepkisizleşmeye başlasak da kadına şiddet Türkiye'nin maalesef değişmez gerçeklerinden biri. Sıklıkları sürekli artıp azalan bir biçimde kadına şiddet haberlerini görmeye devam ediyoruz. İştilen ve görülen şiddet haberlerinin yanında bir de duymadıklarımız var ki bunların sayıyı onlara katladığı herkes tarafından tahmin edilen bir durum.

Sivil toplum kuruluşlarının birlikte organize ettiği "Aile İçi Şiddet ve Kadın" konulu konferansta konuşan gazeteci Nihal Bengisu Karaca, kadına şiddetin her sene artarak devam ettiğini ve buna yönelik yapılan yasal düzenlemelerin halen boşluklar içerdiğini belirtiyor. Karaca, kadın cinayetlerinde büyük artışa değinirken, daha enteresan bir noktaya dikkat çekiyor. Karaca'ya göre işlenen cinayetlerin çoğu boşandıktan sonraki 3-4 yıllık zaman diliminde eski kocalar tarafından işleniyor.

Adalet Bakanlığı'nın verilerine göre 2002 yılında kadının namus adına öldürüldüğü kadın cinayeti sayısı 66 iken bu rakam 2007 yılında 1077'ye yükseldi. Resmî olmayan rakamlara göre de 2009'da 1126 kadın öldürüldü. Resmî kayıtlara göre, kadın cinayetleri sayısı 2003-2009 yılları arasında %1400 artarken, medyanın bu konuya nasıl yaklaştığı ve şiddet haberlerini kamuoyuna nasıl yansıttığı da üzerinde düşünülmesi gereken bir soru haline geliyor.

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyeleri tarafından yapılan bir araştırma, gazetelerin aile içi şiddetin sadece "ilgi çekici" olarak kabul edilen polisiye boyutuyla ilgilendiğini ortaya çıkardı. Araştırmaya göre, medya şiddeti toplumsal bir sorun değil adli bir vaka olarak görüyor, haberlerin yüzde 87'sinde saldırganın değil kurbanın fotoğraflarına yer verilerek kurbanı ikinci bir darbe daha vuruluyor.

Şiddetin polisiye boyutu haber oluyor

Günlük satışı 300 binin üzerinde olan gazetelerde, 1 Eylül 2006 - 31 Ağustos 2007 tarihleri arasında yer alan ve mağdurların kadınların oluşturduğu aile içi şiddet konulu haberlerin analiz edildiği çalışmada, bin 400 haber incelendi. Araştırma sonuçlarına göre, gazeteler aile içi şiddet olaylarını toplumsal bir sorun olarak görmüyor. Daha çok bireysel şiddetle ilişkili, polisiye vakalar olarak haberleştiriyor. Mağdurlarının kadın olduğu aile içi şiddet haberlerinin sadece yüzde 9.1'i birinci sayfada yer buluyor.

Aile içi şiddet haberi genellikle üçüncü sayfalarda yer alıyor. Aile içi şiddetin

önlenmesine yönelik politikalar üzerine kurulan haberlerin oranı ise sadece yüzde 5.9 olarak gerçekleşiyor. Uluslararası kuruluşların aile içi şiddet, kadına yönelik şiddet ve Türkiye'de kadının statüsünün yükseltilmesine yönelik çalışmalarına değinen haberlerin oranı yüzde 1,9 olarak ortaya çıkarken, aile içi şiddetin ekonomiyle, sağlıkla, eğitimle, sanat ve kültürle ilişkisini kuran haberler ise yok denecek kadar az.

Haberler yol gösterici değil

Haberlerin, benzer olaylarla karşı karşıya kalan kadınların sorunlarının çözümü için bilgilendirici ve yol gösterici yönü bulunmazken, haberlerde şiddete karşı var olan düzenlemeler, başvurulabilecek telefon hatları ve sığınma evleri hakkında hiçbir bilgi yer almıyor. Haberlerde genellikle olayların sansasyonelleştirildiğini ortaya koyan araştırmaya göre, haber yapılan olayın toplumsal sistemle olan ilişkisini koparıp, onu tekil ve gerçeklikten kopuk bir anlatıya dönüştüren sansasyonelleştirme bu alanda mücadele edilmesi gereken sorunların başında geliyor.

Şiddete uğrayanlar teşhir ediliyor

"Gazete Haberlerinde Aile İçi Şiddet" çalışmasının sonuçlarına göre, aile içi şiddet konulu haberlerde sivil toplum kuruluşlarının yer alma oranı %2.5 iken eğlence dünyasından ünlülerin yer alma oranı ise %5.3 düzeyinde görülüyor. Yine bu tür haberlerin %8'inde görsel malzeme kullanılıyor ve haber başına birden fazla fotoğraf karesine yer veriliyor. Aile içi şiddet haberlerinde olay anı ya da olay yeri fotoğrafından çok, saldırgan ya da mağdurun eski dönemlerine ait fotoğraflar kullanılıyor. Şiddete uğrayan kadınların fotoğraflarına saldırganların görüntülerinden %16 oranında daha fazla yer veriliyor. Fotoğrafların %87'sinde şiddete uğrayan kadınlar teşhir ediliyor.

Sırtından bıçaklanıp öldürülen bir kadının fotoğrafını anasayfada sansürsüz basarak bütün eleştirileri üzerine çeken Habertürk Genel Yayın Yönetmeni Fatih Altaylı "O fotoğrafı niye bastım biliyor musunuz? Sizin içinizi acıtmak için. Yüreğinizi dağıtmak için. Kızmanız için, köpürmeniz için. Çünkü "kadına şiddet" denilen "rezilliğin", gözü morarmış bir kadından ibaret olmadığını gözünüze sokmak için" diyerek kendini savunmuştu.

Medyadaki haberlerin %86'sında fiziksel şiddete değiniliyor ancak psikolojik ve ekonomik şiddet, ayrı bir şiddet türü olarak değil, çoğunlukla fiziksel şiddete uğrayan kadının öyküsünü anlatırken değinilen bir ayrıntı olarak kullanılıyor. Bu tür haberlerin yalnızca %13.9'u cinsel şiddet üzerine kurulu. Cinsel şiddetle ilişkilendirilen haberlerin % 72.3'ü tecavüzle, %11.9'u ise kadınlara başkalarıyla cinsel ilişkiye ya da fuhuşa zorlamayla ilgili.

Medya aile içi şiddetin daha çok görünür tahrifatıyla ilgileniyor. "Kırık kol, mor göz, patlak kafa" gibi kadınlarda ortaya çıkan bedensel tahribata ilişkin ifadelerin haberlerde yer alma oranı yüzde 13.7 iken "stres, depresyon ve bunalım" gibi ruhsal tahribata ilişkin kavramlar haberlerin sadece yüzde 2.9'unda yer bulabiliyor.

Peki medyanın bu tür haberlere ilgiyi daha fazla arttırması kadına şiddeti daha fazla artırıyor mu? Neredeyse her gün görülen kadına şiddet haberleri sıklıkla aynı orantıda kadına şiddetin de arttığını görüyoruz. İnsanlar artık kadına şiddet haberlerini okumuyorlar bile çünkü insanlar için bu olaylar gittikçe sıradan bir hal almaya başlıyor. Öyle ki sırtından bıçaklanmış bir kadının fotoğrafı bile rahatlıkla gazetelerde sansürsüz yayınlanabiliyor.

Medya kadına şiddeti ve tecavüzü özendiriyor

Günümüzde kadına yönelik şiddetin artmasını sağlayan, bunu körükleyen mecralardan biri medya. Medya tecavüzü ve öldürmeyi o kadar iyi bir şekilde esteteze edip önümüze sunuyor ki biz bu tecavüz üzerine kurulan hikayeyi büyük bir keyifle izler hale geliyoruz. Kadın cinayetlerini ve kadına yönelik şiddeti önlemek, kadın sığınma evlerinin sayısının artırılmasından, yasal düzenlemelerin yapılmasından ve bunların işlevsel bir hale getirilmesinden geçse de, medyada kadına şiddet haberlerinin sunumu da izlenmesi ve denetlenmesi gereken bir konu. ■

Sahipsiz hayvanların yaşamı sokaktan barınağa zorluklarla dolu

Türkiye'de terk edilen evcil hayvan nüfusu giderek artarken, kamuoyunun ve yerel yönetimlerin bilinçsizliği sokak hayvanları sorununu daha da derinleştiriyor.

Volkan Genç / HİR Bölümü 3. Sınıf

2000'li yıllar Türkiye'de yerel yönetimlerin hayvan haklarına karşı duyarlılığının arttığı bir dönem olurken, kamuoyunda da sokak hayvanlarını koruma altına almak ve onlara karşı olan sorumlulukların yerine getirilmesi bilinci gelişmeye başladı. Hayvanseverlere göre ise hem kamuoyu hem de yerel yönetimler hala bu konuda istenilen düzeye ulaşabilmiş değil. Türkiye'de sahipsiz hayvanlar zehirlenerek, ateşli silahlar ile vurularak hunharca öldürülüyor ya da barınaklarda dayanılmayacak kadar kötü koşullarda yaşamaya mahkum ediliyor. Temel sebepler olarak Türkiye'de 2004 yılında yürürlüğe giren Hayvanları Koruma Yasası'nın olması gerektiği gibi uygulanamaması ve eğitim eksikliği sıralanıyor. AB ülkelerinde ise hayvan hakları konusu, "hayvanlarda kişilik" kavramını tartışabilecek boyutlara ulaşırken, AB çerçeve sözleşmelerinde hayvanlar artık mal değil, hissetme yeteneğine sahip varlıklar olarak kabul ediliyor.

Barınaklar tek başına çözüm üretmiyor

Sokak hayvanları sorunun çözümünde ilk akla gelen seçenek 'barınaklar'. Sokak hayvanlarının barınaklara alınması, hayvanlar sokaklarda dolaşmayacağı için başta iyi bir fikir gibi algılanıyor. Ancak uzun vadeli düşünüldüğünde bunun da tam anlamıyla bir çözüm olmadığı görülüyor. Barınak işletmek sorumluluk isteyen ve yüksek maliyetli bir iş olduğu için burada barındırılan hayvanların 365 gün hiç aksatılmadan beslenmeleri, hastalıklara karşı tedavi edilmeleri, oynayabilecekleri ve dolaşabilecekleri geniş alanlara sahip olmaları gerekiyor. Bunun yanında barınaklar; sahiplerinin bakmaktan sıkıldıkları, yavrusunu aldıktan sonra annelerini sokağa bıraktıkları veya yaşanan köpeklerin terkedildiği durumlarda mağdur hayvanlara ev sahipliği yapmak zorunda kalıyor. Barınakta artan hayvan nüfusu ise bir süre sonra yeterli yemek, ilaç ve bakıcı bulmayı zorlaştırıyor.

Belediyelerin imkanları kısıtlı

Yerel yönetimlerin çoğunluğu barınak masraflarını karşılamakta zorlanırken, zamanla barınaklar birçok canlılık işkence çektiği, kötü koşullu hayvan haphanelerine dönüşüyor. Bu esnada köpek ve kedi nüfusu aynı kontolsüzce artmaya devam ediyor.

Petshop'lar da masum değil

Hayvan hakları açısından ele alındığında evcil hayvanların satıldığı pet shop'larındaki durum da iç açıcı değil. Petshop'larda kaçakçılık çok yaygın durumda. Bavl ticareti ile yurda kaçak yollardan sokulan hayvanlar, kötü şartlarda taşınıyor hatta gümrükten geçerken seslerinin çıkmaması için özel ilaçlarla bayıltılıyor. Olayın bir başka boyutu ise pet shop'lardaki yaşam koşullarında ortaya çıkıyor. Pet shop'lardan

alınan hayvanlar daha 2 ay bile geçmeden anelerinden ayrıldığından, yeterli besini alamadıklarından ve hatta aşılari bile yapılmadığı için satıldıktan kısa bir süre sonra ya ölüyor ya da ağır hastalıklar geçiriyor.

Hayvan hakları kanun teklifi yolda

Hayvan hakları savunucuları tarafından hazırlanan ve CHP aracılığı ile meclise sunulan yeni kanun teklifi, hâlihazırda var olan resmî ve tüzel barınakların işletme koşulları ile ilgili sıkı kurallar ve denetimler getirirken, bu yerlerin resmî merciler tarafından her ay kontrol edilip rapor tutulmasını da şart koşuyor. Kanun teklifinde, yerel yönetimlerin sokak hayvanlarının kısırlaştırılması ve rehabilite edilmesi için bakımevlerin açılması ve buralarda sadece gücünden düşmüş ve insanlara karşı kısırlaştırılmaya rağmen agresif davranışı değişmeyen köpeklerin barındırılması talebine yer veriyor. Bu olanakların olmadığı yerlere de bu hizmetin mobil klinikler ile götürülmesini öngörüyor.

Gidenler sadece gelenlere yer açıyor

Dünya Sağlık Örgütü'nün yaptığı araştırmaya göre de sokak hayvanlarının itlafı bir çözüm değil. Araştırmada öldürülen veya barınağa alınan hayvanların yerine kısa sürede yenisinin geldiğinin altı çizilerek şöyle deniyor; "her yerleşim bölgesinin her canlı türü için belirli bir taşıma kapasitesi vardır. Bu belirli taşıma kapasitesi, kaynakların (barınak, gıda, su) ne kadar müsait olduğuna bağlıdır. Gelişmiş omurgalıların (köpekler dahil) nüfus yoğunluğu, çevrenin taşıma kapasitesini doldurmaya eğilimlidir. Nüfus yoğunluğunda ölüme veya

toplanılarak başka bir yere aktarılmaya bağlı herhangi bir azalmada, hayatta kalanlar daha iyi besleneceğinden daha hızlı üreyebilecekler ve azalan nüfusu hemen telafi edeceklerdir"

Çözüm, denetim ve kısırlaştırmada

Sokak hayvanları sokaklardan ne kadar çekilmeye çalışılsa da sadece yeni gelecek olan hayvanlara yer açılıyor. Bu nedenle doğanın dengesini bozmadan tüm çabaların sokaklarda aşılı, kısırlaştırılmış, sağlıklı bir hayvan popülasyonu oluşturmaya yönelik kullanılması gerekiyor. Eğer köpekler kısırlaştırma, aşılama ve kulaklarına numaralı küpe takma işleminden sonra geldiği sokağa geri bırakıldığında o çevreye yeni köpekler de yerleşmiyor. Kısırlaştırma ve sokağa geri bırakma yeterli bir sıklıkla yapıldığında, uzmanlar uzun dönemde güvenli ve sakin bir nüfus oluşturulabileceği konusunda hemfikir emin.

Vatandaşa da iş düşüyor

Sokaklardaki sahipsiz hayvan popülasyonunun kontrol altına alınmasında aynı çevrede yaşayan insanlara da büyük görev düşüyor. Henüz kısırlaştırılmamış ve kulak küpesi olmayan sahipsiz hayvanların yetkililere haber verilerek veya hayvan sahiplerini ikaz ederek kontrollsüz üremelerini önenebilir. Bu noktada, yerel yönetimlerin hem vatandaşlar hem de sivil toplum örgütleri tarafından takip edilmesi önemli bir unsur. Zira toplanan hayvanların akıbetinin ne olduğu çoğunlukla sorulan bir soru değil. Ayrıca petshoplardan satın almak yerine hayvan barınaklarındaki hayvanları sahiplenerek çözümün bir parçası olmak da mümkün. Barınaklardaki bu hayvanları sahiplenmek isteyenlerin T.C. kimlik numarası ile nüfus cüzdanı fotokopisi veya ikametgah belgesinden biriyle birlikte barınaklara şahsen başvurmaları ve barınaklardan hayvan sahiplenilen vatandaşların da il ya da ilçe belediyelerine kayıt yaptırmaları yeterli oluyor.

İzmirlilerden duyarlılık örneği

İzmirli duyarlı vatandaşlar, geçtiğimiz yıl İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Işıkkent Hayvan Barınağı'ndan 388 tane yetişmiş veya yavru köpeği evinin kapılarını açtı. İzmirli, belediyenin www.izmir.bel.tr adresindeki internet sitesinde yayınlanan hayvanların fotoğraflarından da yararlanarak çok sayıda hayvanı sahiplendi. İzmir Büyükşehir Belediyesi yetkilileri, amaçlarının sokaktaki hayvan sayısını azaltarak, hayvanların kayıt altına alınmasını sağlamak olduğunu belirterek şunları hatırlattı: "Sıcak bir yuva verdiğiniz köpeğiniz, sizin sadık bir dostunuz olacaktır. Yaşadığınız evin koşullarına göre hayvan seçimi yapın. Sahiplendiğiniz hayvanın aşılmasını düzenli olarak yaptırarak, karne alın ve tüm bakım ve tedavileri için mutlaka veteriner hekime danışın." ■